

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

6 iulie 2017*

„Trimitere preliminară — Ajutoare de stat — Regulamentul (CE) nr. 800/2008 — Exceptare generală pe categorii de ajutoare — Domeniu de aplicare — Articolul 1 alineatul (6) litera (c) — Articolul 1 alineatul (7) litera (c) — Noțiunea «întreprindere aflată în dificultate» — Noțiunea «procedură colectivă de insolvență» — Societate beneficiară a unui ajutor de stat în cadrul unui program operațional regional al Fondului european de dezvoltare regională (FEDER) admisă ulterior în procedura de concordat preventiv cu continuarea activității — Revocarea ajutorului — Obligație de restituire a avansului plătit”

În cauza C-245/16,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Tribunale amministrativo regionale per le Marche (Tribunalul Administrativ Regional din Marche, Italia), prin decizia din 4 martie 2016, primită de Curte la 28 aprilie 2016, în procedura

Nerea SpA

împotriva

Regione Marche,

cu participarea:

Banca del Mezzogiorno – Mediocredito Centrale SpA,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul L. Bay Larsen, președinte de cameră, și domnii M. Vilaras (raportor), J. Malenovský, M. Safjan și D. Šváby, judecători,

avocat general: domnul M. Campos Sánchez-Bordona,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Regione Marche, de L. Di Ianni, avocat;
- pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de C. Colelli și de M. Capolupo, avvocati dello Stato;

* Limba de procedură: italiana.

- pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de D. Recchia și de A. Bouchagiar, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 5 aprilie 2017,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 1 alineatul (7) litera (c) din Regulamentul (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 6 august 2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor [107 și 108 TFUE] (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare) (JO 2008, L 214, p. 3).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Nerea SpA, pe de o parte, și Regione Marche (Regiunea Marche, Italia), pe de altă parte, cu privire la revocarea unui ajutor de stat acordat Nerea în cadrul punerii în aplicare a unui program operațional regional (denumit în continuare „POR”) al Fondului european de dezvoltare regională (FEDER), din cauza plasării acestei societăți sub protecția concordatului preventiv cu continuarea activității.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentele (15) și (36) ale Regulamentului nr. 800/2008 au următorul cuprins:
 - „(15) Ajutoarele acordate întreprinderilor în dificultate în sensul Orientărilor comunitare privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate [(JO 2004, C 244, p. 2)] ar trebui evaluate în lumina respectivelor orientări, pentru a împiedica nerespectarea acestora. Ajutorul pentru aceste întreprinderi ar trebui, prin urmare, exclus din domeniul de aplicare al prezentului regulament. Pentru a reduce sarcina administrativă pentru statele membre, la acordarea către [întreprinderile mici și mijlocii (IMM)] a ajutorului reglementat de prezentul regulament, ar trebui utilizată o definiție a întreprinderilor aflate în dificultate simplificată față de definiția din orientările menționate anterior. În plus, IMM-urile cu o vechime de mai puțin de trei ani nu ar trebui considerate a fi în dificultate în această perioadă în sensul prezentului regulament, cu excepția cazului în care îndeplinesc criteriile din legislația relevantă internă pentru a face obiectul procedurilor de insolvență colectivă. Aceste simplificări nu ar trebui să aducă atingere calificării acestor IMM-uri în cadrul orientărilor menționate anterior în ceea ce privește ajutorul care nu este reglementat de prezentul regulament și nu ar trebui să aducă atingere calificării de întreprinderi aflate în dificultate a marilor întreprinderi, în temeiul prezentului regulament, care continuă să facă obiectul definiției complete prevăzute în orientările menționate anterior.
- [...]
- (36) În conformitate cu principiile care reglementează ajutoarele care intră în sfera de aplicare a articolului [107 alineatul (1) TFUE], ajutoarele ar trebui considerate acordate în momentul în care este acordat beneficiarului dreptul legal de a primi aceste ajutoare, în conformitate cu legislația națională aplicabilă.”

4 Articolul 1 alineatele (6) și (7) din Regulamentul nr. 800/2008 prevede:

„(6) Prezentul regulament nu se aplică următoarelor tipuri de ajutoare:

[...]

(c) ajutoarelor pentru întreprinderi aflate în dificultate.

(7) În sensul alineatului (6) litera (c), un IMM este considerat a fi o «întreprindere în dificultate» atunci când îndeplinește următoarele condiții:

[...]

(c) indiferent de tipul societății comerciale în cauză, în cazul în care îndeplinește criteriile prevăzute de legislația națională pentru a face obiectul procedurilor colective de insolvență.

Un IMM cu o vechime de mai puțin de trei ani nu ar trebui considerat a fi în dificultate în această perioadă în sensul prezentului regulament, cu excepția cazului în care îndeplinește condițiile de la primul paragraf litera (c).”

5 Punctele 9-11 din Liniile directoare comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate (JO 2004, C 244, p. 2, Ediție specială, 08/vol. 4, p. 187, denumite în continuare „liniile directoare”) prevăd:

„9. Nu există o definiție comunitară a ceea ce constituie «o întreprindere aflată în dificultate». Cu toate acestea, în sensul prezentelor linii directoare, Comisia consideră că o întreprindere se află în dificultate în cazul în care nu este capabilă, din resurse proprii sau cu fonduri pe care le poate obține de la proprietarul/acționarii sau creditorii săi, să oprească pierderile care, fără intervenția din exterior a autorităților publice, o vor condamna, aproape sigur, la ieșirea din afaceri în termen scurt sau mediu.

10. În special, o întreprindere este considerată, în principiu și indiferent de dimensiunea ei, că se află în dificultate, în sensul prezentelor linii directoare, în următoarele situații:

(a) o societate cu răspundere limitată, în care mai mult de jumătate din capitalul social a dispărut, peste un sfert din acest capital fiind pierdut în ultimele 12 luni;

(b) o societate comercială în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru creanțele societății, atunci când mai mult [de] jumătate din capitalul propriu așa cum reiese din contabilitatea societății a dispărut, peste un sfert din acest capital fiind pierdut în ultimele 12 luni;

(c) indiferent de tipul societății comerciale în cauză, în cazul în care îndeplinește criteriile prevăzute de legislația națională pentru a face obiectul procedurilor colective de insolvență.

11. Chiar și atunci când niciuna dintre condițiile prevăzute la punctul 10 nu este îndeplinită, o întreprindere poate să fie totuși considerată în dificultate, în special în cazul în care sunt prezente simptomele obișnuite ale unei întreprinderi aflate în dificultate, cum ar fi: creșterea pierderilor, scăderea cifrei de afaceri, creșterea inventarelor pe stocuri, supracapacitate, flux de capital în declin, îndatorare crescută, creșterea comisioanelor financiare și scăderea sau dispariția valorii activului net. În cazuri foarte grave, o întreprindere poate să fi devenit deja insolubilă sau poate face obiectul procedurilor de insolvență colectivă prevăzute de legislația națională. În acest din urmă caz, prezentele linii directoare se aplică oricărui ajutor acordat în contextul respectivelor proceduri și care conduce la menținerea în activitate a întreprinderii. În toate situațiile, o întreprindere aflată în dificultate este eligibilă numai în cazul în care se poate demonstra că nu se poate redresa prin resurse proprii sau cu fonduri obținute de la proprietari/acționari sau din surse de pe piață.”

Dreptul italian

6 Instituția concordatului preventiv, o variantă a acesteia constituind-o concordatul preventiv cu continuarea activității, este reglementată la articolele 160-186 bis din Regio Decreto n. 267 – Disciplina del fallimento, del concordato preventivo, dell'amministrazione controllata e della liquidazione coatta amministrativa (Decretul regal nr. 267 privind reglementarea falimentului, a concordatului preventiv, a administrării controlate și a lichidării administrative forțate) din 16 martie 1942 (GURI nr. 81 din 6 aprilie 1942), în versiunea aplicabilă faptelor din litigiul principal (denumit în continuare „Legea privind falimentul”).

7 Articolul 160 din Legea privind falimentul, intitulat „Condiții de admitere în procedură”, prevede:

„Întreprinzătorul care se află într-o situație de criză poate propune creditorilor săi un concordat preventiv pe baza unui plan [...]

În scopurile menționate la primul paragraf, situația de criză implică de asemenea starea de insolvență.”

8 Articolul 161 din Legea privind falimentul, intitulat „Cerere de concordat”, prevede:

„Cererea de admitere în procedura concordatului preventiv se formulează prin cerere introductivă, semnată de debitor, la instanțele de la locul în care întreprinderea are sediul principal [...]

9 Articolul 186 bis din Legea privind falimentul, intitulat „Concordat cu continuarea activității”, prevede:

„În cazul în care planul de concordat menționat la articolul 161 al doilea paragraf litera e) prevede continuarea activității economice de către debitor, cesiunea întreprinderii în activitate sau aducerea acesteia ca aport la una sau la mai multe societăți, inclusiv nou constituite, se aplică dispozițiile prezentului articol. Planul poate să prevadă de asemenea lichidarea bunurilor care nu contribuie la exercitarea activității întreprinderii.

În cazurile prevăzute la prezentul articol:

- a) planul menționat la articolul 161 al doilea paragraf litera e) trebuie să conțină de asemenea o prezentare analitică a costurilor și a veniturilor preconizate din continuarea activității economice prevăzute în planul de concordat, a resurselor financiare necesare și a modalităților de asigurare a acestora;
- b) raportul specialistului menționat la articolul 161 al treilea paragraf trebuie să ateste că continuarea activității economice prevăzute în planul de concordat asigură cel mai înalt grad de satisfacere a creditorilor;
- c) planul poate să prevadă, fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 160 al doilea paragraf, un moratoriu de cel mult un an de la omologare pentru plata creditorilor care dețin un privilegiu, un gaj sau o ipotecă, cu condiția să fie prevăzută lichidarea bunurilor sau a drepturilor asupra cărora poartă cauza de preferință. În acest caz, creditorii care beneficiază de cauzele de preferință menționate mai sus nu au drept de vot.

Fără a aduce atingere prevederilor articolului 169 bis, contractele în curs de executare la data depunerii cererii, inclusiv cele încheiate cu administrațiile publice, nu încetează ca urmare a deschiderii procedurii. Sunt nule eventualele înțelegeri contrare. Admiterea în procedura concordatului preventiv nu împiedică continuarea contractelor de achiziții publice în cazul în care specialistul desemnat de debitor conform articolului 67 a atestat conformitatea cu planul și capacitatea rezonabilă de executare. În cazul îndeplinirii cerințelor prevăzute de lege, de o astfel de continuare poate beneficia și societatea

căreia i-au fost transferate contractele unei întreprinderi sau ale unor ramuri de activitate cesionate sau aduse ca aport. Judecătorul sindic, la momentul cesiunii sau al aportului, dispune radierea înscrierilor și a transcrierilor.

Ulterior depunerii cererii, participarea la proceduri de atribuire a unor contracte de achiziții publice trebuie să fie încuviințată de instanță, după obținerea avizului comisarului judiciar, în cazul în care a fost numit; în lipsa unei astfel de numiri, hotărăște instanța.

Admiterea în procedura concordatului preventiv nu împiedică participarea la proceduri de atribuire a unor contracte de achiziții publice atunci când întreprinderea prezintă în cadrul procedurii de cerere de ofertă:

- a) un raport întocmit de un specialist care îndeplinește cerințele prevăzute la articolul 67 al treilea paragraf litera d), care atestă conformitatea cu planul și capacitatea rezonabilă de executare a contractului;
- b) declarația unui alt operator care îndeplinește cerințele cu caracter general, cerințele privind capacitatea financiară, tehnică și economică, precum și cerințele de certificare prevăzute pentru atribuirea contractului de achiziții publice, care s-a angajat față de ofertant și de autoritatea contractantă să pună la dispoziție pe durata contractului resursele necesare pentru executarea contractului de achiziții publice și să se subroge în drepturile și în obligațiile întreprinderii asistate în cazul în care aceasta intră în stare de faliment în cursul procedurii de cerere de ofertă sau după încheierea contractului ori nu mai este din orice motiv în măsură să execute corespunzător contractul de achiziții publice. Se aplică articolul 49 din Decreto legislativo n. 163 – Codice dei contratti pubblici relativi a lavori, servizi e forniture in attuazione delle direttive 2004/17/CE e 2004/18/CE (Decretul legislativ nr. 163 privind Codul contractelor de achiziții publice de lucrări, de servicii și de bunuri în temeiul Directivelor 2004/17/CE și 2004/18/CE) din 12 aprilie 2006 (GURI nr. 100 din 2 mai 2006).

Fără a aduce atingere prevederilor paragrafului anterior, întreprinderea aflată în procedură de concordat poate să participe la cereri de ofertă publică inclusiv prin constituirea unui grup temporar de întreprinderi, cu condiția să nu aibă calitatea de mandatar și numai dacă celelalte întreprinderi din cadrul grupului nu fac obiectul unei proceduri colective. În acest caz, declarația prevăzută la al patrulea paragraf litera b) poate proveni de asemenea de la un operator care face parte din grup.

În cazul în care, în cursul unei proceduri inițiate în temeiul prezentului articol, exercitarea activității economice încetează sau devine vădit prejudiciabilă pentru creditorii, instanța hotărăște în conformitate cu articolul 173. Prezentul articol nu aduce atingere posibilității debitorului de a modifica oferta de concordat.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 10 Prin decizia din 9 noiembrie 2010, Regiunea Marche a aprobat cererea de proiecte și formularele aferente punerii în aplicare a măsurii 1.2.1.05.01 din cadrul POR al FEDER privind Regiunea Marche pentru perioada cuprinsă între anul 2007 și anul 2013, care fusese aprobată prin Decizia nr. 3986 a Comisiei din 17 august 2007.
- 11 La 13 aprilie 2011, Nerea a prezentat o cerere de ajutor în cadrul POR menționat. Prin decizia din 20 martie 2012, Regiunea Marche i-a acordat asistență financiară în valoare de 144 052,58 euro, pentru cheltuieli eligibile de 665 262,91 euro. La solicitarea Nerea, un avans de 50 % din cuantumul acestei asistențe, și anume 72 026,29 euro, i-a fost, pe de altă parte, plătit de organismul intermediar MedioCredito centrale (MCC) SpA (denumit în continuare „MCC”).

- 12 La 18 noiembrie 2013, după realizarea investiției care făcea obiectul asistenței financiare menționate, Nerea a elaborat un raport privind cheltuielile efectuate și a solicitat plata soldului aceleiași asistențe.
- 13 La 24 decembrie 2013, Nerea a sesizat Tribunale di Macerata (Tribunalul din Macerata, Italia) cu o cerere de concordat preventiv cu continuarea activității. Prin decizia din 15 octombrie 2014, publicată la 23 octombrie 2014, tribunalul în cauză a deschis procedura concordatului preventiv.
- 14 Prin scrisoarea din 11 februarie 2015, MCC a notificat Nerea o decizie privind deschiderea procedurii de revocare a asistenței financiare care îi fusese acordată de Regiunea Marche. Deschiderea acestei proceduri era justificată prin faptul că, întrucât fusese admisă în procedura concordatului preventiv cu continuarea activității, Nerea nu mai îndeplinea condițiile de admisibilitate pentru finanțare prevăzute la articolul 1, precum și la articolul 20 litera (h) din cererea de proiecte.
- 15 La 5 martie 2015, Nerea a prezentat observații și a solicitat anularea procedurii de revocare.
- 16 Prin scrisoarea din 20 martie 2015, MCC a confirmat Nerea că deschiderea în privința sa a unei proceduri de concordat preventiv cu continuarea activității constituia, potrivit articolului 1 alineatul (7) litera (c) din Regulamentul nr. 800/2008, unul dintre cazurile care împiedicau admisibilitatea sa la beneficiul unei asistențe financiare.
- 17 La 11 mai 2015, Regiunea Marche a revocat asistența financiară acordată Nerea și i-a solicitat restituirea avansului de 72 026,29 euro care îi fusese plătit, majorat cu dobânzi în cuantum de 4 997,93 euro.
- 18 Prin urmare, Nerea a sesizat instanța de trimitere cu o acțiune împotriva acestor decizii, invocând în special o încălcare a POR, a articolului 1 alineatul (7) din Regulamentul nr. 800/2008 și a principiului unei bune administrări.
- 19 În aceste condiții, Tribunale amministrativo regionale per le Marche (Tribunalul Administrativ Regional din Marche, Italia) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
 - „1) Cu titlu prealabil, articolul 1 alineatul (7) litera (c) din Regulamentul nr. 800/2008 se referă numai la procedurile care pot fi deschise din oficiu de către autoritățile administrative și jurisdicționale din statele membre (în Italia, de exemplu, falimentul) sau și la cele care pot fi inițiate numai la cererea întreprinzătorului interesat (astfel cum, în dreptul național, este concordatul preventiv), având în vedere că norma vorbește despre criteriile [...] «pentru a face obiectul» unei proceduri colective de insolvență?
 - 2) În cazul în care s-ar considera că Regulamentul nr. 800/2008 se referă la toate procedurile colective, în ceea ce privește în mod specific instituția concordatului preventiv cu continuarea activității prevăzută la articolul 186 bis din Legea privind falimentul, articolul 1 alineatul (7) litera (c) din Regulamentul menționat trebuie interpretat în sensul că simpla îndeplinire a criteriilor pentru a face obiectul unei proceduri colective de către întreprinzătorul care urmărește să obțină asistență din fondurile structurale exclude acordarea finanțării sau obligă autoritatea națională de gestionare să revoce finanțările deja acordate ori, dimpotrivă, situația de dificultate trebuie verificată în concret, ținând seama, de exemplu, de termenele pentru deschiderea procedurii, de respectarea angajamentelor asumate de întreprinzător și de orice altă împrejurare relevantă?”

Cu privire la întrebările preliminare

- 20 Trebuie arătat, cu titlu introductiv, că instanța de trimitere solicită Curții interpretarea articolului 1 alineatul (7) litera (c) din Regulamentul nr. 800/2008 întrucât este sesizată cu un litigiu în cadrul căruia Nerea, o întreprindere beneficiară a unui ajutor de stat acordat în cadrul unui POR privind Regiunea Marche, contestă, în temeiul acestei dispoziții, obligația de a restitui cuantumul și dobânzile aferente acestuia pentru motivul că, ulterior acordării ajutorului, a solicitat să beneficieze de concordatul preventiv cu continuarea activității.

Cu privire la prima întrebare

- 21 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 1 alineatul (7) litera (c) din Regulamentul nr. 800/2008 trebuie interpretat în sensul că noțiunea „procedură colectivă de insolvență” la care se referă acoperă numai procedurile care pot fi deschise din oficiu de autoritățile administrative și jurisdicționale din statele membre sau dacă aceasta le include și pe cele care pot fi deschise la inițiativa întreprinderii.
- 22 Din decizia de trimitere reiese că această întrebare este adresată din cauza specificității procedurii colective de insolvență în discuție în litigiul principal, și anume concordatul preventiv cu continuarea activității prevăzut de Legea privind falimentul, care este deschis de instanța competentă la cererea întreprinderii interesate.
- 23 Astfel, dacă noțiunea „procedură colectivă de insolvență” ar trebui interpretată în sensul că privește exclusiv procedurile deschise din oficiu de instanța competentă, ea nu ar include concordatul preventiv cu continuarea activității, iar articolul 1 alineatele (6) și (7) din Regulamentul nr. 800/2008 nu ar fi, în consecință, aplicabil situației întreprinderii Nerea.
- 24 În această privință trebuie amintit că, conform articolului 1 alineatul (6) litera (c) din acesta, Regulamentul nr. 800/2008 nu se aplică ajutoarelor pentru întreprinderi aflate în dificultate. Considerentul (15) al regulamentului menționat precizează că ajutoarele acordate întreprinderilor aflate în dificultate ar trebui evaluate în lumina liniilor directoare, pentru a împiedica nerespectarea acestora.
- 25 Articolul 1 alineatul (7) litera (c) din Regulamentul nr. 800/2008 prevede că un IMM trebuie considerat ca fiind o întreprindere în dificultate în cazul în care îndeplinește criteriile prevăzute de legislația națională pentru a face obiectul procedurilor colective de insolvență.
- 26 Această dispoziție face astfel trimitere la legislația națională pentru stabilirea condițiilor în care un IMM face obiectul unei proceduri colective de insolvență.
- 27 Trebuie însă arătat că nici această dispoziție și nicio altă dispoziție din Regulamentul nr. 800/2008 nu stabilesc o distincție între diferitele proceduri colective de insolvență existente în diferitele sisteme juridice naționale după cum acestea sunt deschise de autoritățile administrative și jurisdicționale ale statelor membre sau la inițiativa întreprinderii.
- 28 Astfel, deși este adevărat că articolul 1 alineatul (7) litera (c) din Regulamentul nr. 800/2008 se referă la „criteriile [...] pentru a face obiectul” unei proceduri colective de insolvență, această dispoziție nu poate fi totuși interpretată în sensul că s-ar referi numai la procedurile deschise din oficiu împotriva întreprinderilor, excluzând procedurile deschise la inițiativa acestora.

29 În consecință, articolul 1 alineatul (7) litera (c) din Regulamentul nr. 800/2008 trebuie interpretat în sensul că noțiunea „procedură colectivă de insolvență” la care se referă acoperă toate procedurile colective de insolvență a întreprinderilor prevăzute de dreptul național, indiferent dacă acestea sunt deschise din oficiu de autoritățile administrative sau jurisdicționale naționale sau dacă sunt deschise la inițiativa întreprinderii în cauză.

Cu privire la a doua întrebare

30 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 1 alineatul (7) litera (c) din Regulamentul nr. 800/2008 trebuie interpretat în sensul că faptul că o întreprindere îndeplinește criteriile pentru a face obiectul unei proceduri colective de insolvență este suficient pentru a împiedica acordarea unui ajutor de stat în temeiul regulamentului menționat sau pentru a impune ca acesta să fie revocat în cazul în care a fost deja acordat sau dacă este necesar să se stabilească în mod concret, în acest scop, că întreprinderea se află în dificultate.

31 În această privință trebuie amintit că, în temeiul articolului 1 alineatul (6) litera (c) din acesta, Regulamentul nr. 800/2008 exclude din domeniul său de aplicare ajutoarele pentru întreprinderi aflate în dificultate, cu alte cuvinte, în special pentru întreprinderile care, conform articolului 1 alineatul (7) litera (c) din acest regulament, îndeplinesc criteriile prevăzute de legislația națională pentru a face obiectul procedurilor colective de insolvență.

32 Or, astfel cum reiese din considerentul (36) al Regulamentului nr. 800/2008, ajutoarele care intră în sfera de aplicare a articolului 107 alineatul (1) TFUE trebuie considerate acordate în momentul în care este acordat beneficiarului dreptul legal de a primi aceste ajutoare, în conformitate cu legislația națională aplicabilă.

33 Prin urmare, așa cum a arătat în esență avocatul general la punctul 71 din concluzii, acesta este momentul la care trebuie apreciată, în lumina criteriilor stabilite prin Regulamentul nr. 800/2008, eligibilitatea unei întreprinderi pentru acordarea unui ajutor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 martie 2013, Magdeburger Mühlenwerke, C-129/12, EU:C:2013:200, punctul 40).

34 În continuare, trebuie amintit că, astfel cum reiese din considerentul (15) al Regulamentului nr. 800/2008, definiția a ceea ce trebuie să se înțeleagă prin „întreprindere aflată în dificultate” trebuie simplificată în raport cu definiția utilizată în liniile directoare, pentru a reduce sarcina administrativă a statelor membre atunci când acordă unui IMM un ajutor care intră sub incidența acestui regulament. Articolul 1 alineatul (7) din regulamentul menționat se limitează, în consecință, la a reproduce elementele noțiunii „întreprindere aflată în dificultate” menționate la punctul 10 din liniile directoare, fără a le relua pe cele enumerate la punctul 11 din acestea din urmă.

35 Or, ar fi contrar acestui obiectiv de simplificare să se impună autorităților din statele membre care sunt competente să decidă acordarea unui ajutor de stat unei întreprinderi în temeiul Regulamentului nr. 800/2008 să aprecieze ele însele în mod concret, la momentul la care examinează eligibilitatea acesteia pentru a beneficia de ajutor, dacă întreprinderea respectivă se află în dificultate.

36 În plus, articolul 1 alineatul (7) litera (c) din regulamentul menționat nu impune autorităților respective obligația de a efectua o examinare independentă a situației concrete a întreprinderii, ci doar obligația de a se asigura că nu acordă, în temeiul aceluiași regulament, un ajutor unei întreprinderi care îndeplinește criteriile pentru a face obiectul unei proceduri colective de insolvență.

37 Rezultă că o întreprindere precum Nerea, care la data la care i-a fost acordat un ajutor nu îndeplinea criteriile prevăzute de legislația națională pentru a face obiectul unei proceduri colective de insolvență, ceea ce este de competența instanței de trimitere să constate, nu poate fi considerată o întreprindere aflată în dificultate care intră sub incidența articolului 1 alineatul (6) din Regulamentul nr. 800/2008.

- 38 Rezultă de asemenea că un ajutor acordat unei întreprinderi cu respectarea Regulamentului nr. 800/2008, în special a condiției negative prevăzute la articolul 1 alineatul (6) din acest regulament, nu poate fi revocat doar pentru motivul că această întreprindere a făcut obiectul unei proceduri colective de insolvență ulterior datei la care i-a fost acordat ajutorul.
- 39 În consecință, articolul 1 alineatul (7) litera (c) din Regulamentul nr. 800/2008 trebuie interpretat în sensul că faptul că o întreprindere îndeplinește criteriile prevăzute de legislația națională pentru a face obiectul unei proceduri colective de insolvență, ceea ce este de competența instanței de trimitere să constate, este suficient pentru a împiedica acordarea unui ajutor de stat în temeiul acestui regulament sau, în cazul în care un astfel de ajutor i-a fost deja acordat, pentru a constata că acesta nu putea fi acordat în temeiul regulamentului menționat, în măsura în care criteriile respective erau îndeplinite la data acordării ajutorului. În schimb, un ajutor acordat unei întreprinderi cu respectarea Regulamentului nr. 800/2008, în special a articolului 1 alineatul (6) din acesta, nu poate fi revocat doar pentru motivul că întreprinderea în cauză a făcut obiectul unei proceduri colective de insolvență ulterior datei la care i-a fost acordat ajutorul.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 40 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

- 1) **Articolul 1 alineatul (7) litera (c) din Regulamentul (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 6 august 2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor [107 și 108 TFUE] (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare) trebuie interpretat în sensul că noțiunea „procedură colectivă de insolvență” la care se referă acoperă toate procedurile colective de insolvență a întreprinderilor prevăzute de dreptul național, indiferent dacă acestea sunt deschise din oficiu de autoritățile administrative sau jurisdicționale naționale sau dacă sunt deschise la inițiativa întreprinderii în cauză.**
- 2) **Articolul 1 alineatul (7) litera (c) din Regulamentul nr. 800/2008 trebuie interpretat în sensul că faptul că o întreprindere îndeplinește criteriile prevăzute de legislația națională pentru a face obiectul unei proceduri colective de insolvență, ceea ce este de competența instanței de trimitere să constate, este suficient pentru a împiedica acordarea unui ajutor de stat în temeiul acestui regulament sau, în cazul în care un astfel de ajutor i-a fost deja acordat, pentru a constata că acesta nu putea fi acordat în temeiul regulamentului menționat, în măsura în care criteriile respective erau îndeplinite la data acordării ajutorului. În schimb, un ajutor acordat unei întreprinderi cu respectarea Regulamentului nr. 800/2008, în special a articolului 1 alineatul (6) din acesta, nu poate fi revocat doar pentru motivul că întreprinderea în cauză a făcut obiectul unei proceduri colective de insolvență ulterior datei la care i-a fost acordat ajutorul.**

Semnături